

**POSVET O
PORABSKI
ŠOLSKI
PROBLEMATIKI
TOKRAT V
PORTOROŽU
STR. 2**

**BREZ KRÜJA
SE ŽIVETI
NEDE DALO
STR. 4**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 15. julija 2010 ☼ Leto XX, št. 28

Slovenski den v Andovcaj

»Človek v svojem življenji dostokrat pa dostokrat pravi besede, ka dem domau, moram titi, ka me čakajo doma. Zaka? Zato, ka se k njim držimo, oni so naša družina, oni skrbijo za nas. Njim leko tapovejmo, če se veselimo ali če kaj teži našo srce. V njij mamo vüpanje. Domačija pa družina sta vsigdar povezani edna z drugo. Nega domačije brezi družine, družina pa, štera nejma dauma, je tö nej družina.

Vü pam, ka je naša porabska domačija v Andovcaj taša domačija, kama lidgé radi pridejo, gde se Porabski Slovenci pa vsi Slovenci dobro počütijo.«

S tejm rečami je 10. juliša pozdravo vse zbrane na Slovenskom dnevi v Andovcaj predsednik Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva pa Slovenske manjšinske samouprave Karči Holec.

Kakkoli so Andovci najmenkša ves v Porabji, v tej vesi se vsigdar nika godi. Postavljajo Mali Triglav, sadijo stare djablane, obnavljajo staro pavarsko ižo... Dapa ka je najbolje važno, k njim lidgé vsigdar radi pridejo, pa nej samo iz domanje vesi (vej jij je pa samo za eno prgiško), liki iz sausedni vasnic s te pa druge strani nekdenšnje granice tö. Tak je bilau tau na 3. slovenskom dnevi tö, na sterom se je šator napuno z Andovčani, Števanovčani, Veričani, Būdinčani, Čepinčani... Ranč o pomembnosti toga sodelovanja je gučo v svoji pozdravni rečaj generalni konzul v Monoštri mag. Drago Šiftar.

Slovensko mešo je darüvo dolenski gospaud Vili Hribernik. Pa če je on rejsan nej Goričanec, veselje je bilau poslušati iz njegovij ust goričko-porabsko rejč.

V Andovcaj se vsakšo leto na te den prejkda »Priznanje za Andovce«, steroga Kulturno in turistično društvo vsakšo leto tistomi človeki (ali dvöma) dá, steri je v tistom leti največ napravo za tau, naj se ves razvija, naj ma kulturne, turistične stike, naj go v širšom kraugi tö spoznajo. Letošnja dobitnika sta bila vodja Razvojne agencije Slovenska krajina Andreja

Dobitnika priznanja Vendel Žido pa Andreja Kovač s predsednikom Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva Karčinom Holecom (foto: S. Eöry)

Kovač in član Kulturno-umetniškoga društva Būdinci Vendel Žido.

Andreja Kovač je s tejm, ka je pripravila projekt Saused k sausedi, za Andovce spravila pejneze, s sterimi se leko obnovi stara pavarska iža pa vcüjzozidajo vsie tisti prostori, steri do pomagali, ka de kulturno pa drugo življenje v Andovcaj ešče bole pestro pa pisano.

Vendel Žido iz Būdinec je tisti povezovalni člen, steri si že par lejt največ prizadeva, ka bi Andovčani (pa nasploj Porabci) pa Būdinčani dobro sodelovali, meli vküper programe, se med sebov spoznali, družili. Ali ovak povedano, ka bi se povezalo tisto, ka je gnauksvejta vküper slišalo. »Prejk njega se je sodelovanje začnilo edno zimsko nedelo tam na meji, gda sva se čisto slučajno srečala. Leko bi prajli, ka tau je zavolo tauga, ka nega več meje pa leko demo gdakoli. Tau istino, dapa te

poglednimo drüge vasi, ka so paulak meje, skur niše stike nejmajo ena z drugov. Tak mislim, vsepovsedik mora biti eden človek pa dje tö, samo vsigdar ne prideš do njega, šteri se vzeme za tau, nej léko delo. Baugi hvala mi smo ga najšli,« je pravo v utemeljitvi predsednik Holec.

Tau se je vidlo na tokratnom kulturnom programu tö, na sterom so glavno vlogo meli ranč člani būdinskoga kulturnoga društva. Ljudske pevke so razveselile publiko s pesmimi, stere - leko, ka malo ovak - v Porabji tö poznamo. Gledališčniki so pa zašpilali dva skeča. Že doktorca pa grintaviva betežnika so spravili gledalce do smeja, kak bi je pa nej Ludwig aus Švajc s svojim Ferarinom, steri je po istini povedano samo malo baukši od klumpa. Gorički svejt v malom - nadüti gatarbajter, steri domanji gunč že mejša z nemščino, fusbaler s svojo srbščino, domanji lidgé, steri pomagajo »po svoje« - je samo en tau dugše igre, stero, vü pam, ka mo v Porabji tö leko vidli. Števanovske ljudske pevke so si za té nastop vöodebrale bole vesele pesmi, ranč tak kak Gorički lajkoši, steri so zaključili kulturni program.

Dapa dneva ešče nej bilau konec. Po pogostitvi se je začno ples, če se je šator po kulturnom programu malo sprazno, so ga lidgé zvečer pá napunili. Kauli pau edenajste vöre ji je čako ešče en zanimivi dogodek. Mladinski in informacijski center iz Kamenščaka je pripravo multimedijjski performans. Igro svetlobe v razni formaj pa farbaj (za ozadje je služila andovska gauška) je sprvajo glas basa (nagybögö). Pred par lejt smo se zatok taužili, ka je dosta programov (vsakša ves je mejla vaški den ali dneve, po ništrnij vesnicaj so ejkstra meli svoje dneve manjšinske samouprave) pa nega lidi, nega gledalcov, zatok pa te organizatorge tö zgibijo volau. Za Andovce je tau nigdar nej valalo, istina, ka ji je malo, dapa če trbej vküpersegnejo, vküperpridejo. Na takši programaj se pri njij več lidi zberé, kak ma lidi cejla ves.

Marijana Sukič

POSVET O PORABSKI ŠOLSKI PROBLEMATIKI TOKRAT V PORTOROŽU

Problematika narodnostnega šolstva v Porabju, predvsem pa iskanje možnosti rešitev temeljnih problemov, je za delovanje slovenske skupnosti vitalnega pomena. Pred tremi leti ustanovljena Krovna šolska komisija Zveze Slovencev in Državne slovenske samouprave, ki jo vodi Erika Glanz, se aktivno loteva šolske problematike in želi s svojim delovanjem pozitivno vplivati na to, da se na političnih nivojih dogovorjeno udejanja v praksi, oziroma opozori, da politični dogovori velikokrat nimajo zveze z realnim življenjem. Člani komisije smo se odločili, da o realizaciji sklepov lanskega, 2. delovnega srečanja v podobni sestavi, kot tudi o aktualni problematiki narodnostnega šolstva v Porabju, ponovno spregovorimo s predstavniki slovenskega in madžarskega šolskega ministrstva, Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Zavoda RS za šolstvo kot tudi s predstavniki porabskih šol in slovenskih organizacij. Na lanskem monoštrskem srečanju smo se dogovorili, da bo letošnje potekalo v Sloveniji, gostitelj bo Ministrstvo RS za šolstvo in šport, srečanje pa se nam je zdelo primerno organizirati v sklopu Seminarja slovenskega jezika in kulture za porabske pedagoške delavce, ki se je letos odvijal v Portorožu. Ker sta predhodni srečanja bili zelo plodni, saj so se konkretno realizirali skoraj vsi njuni sklepi, smo tudi od letošnjega pričakovali podobne rezultate. A zapletlo se je že pri zagotavljanju prisotnosti predstavnikov madžarskega šolskega ministrstva. Zaradi nedorečenih pristojnosti v novonastalih političnih razmerjih oblikovanja državnih inštitucij so udeležbo v zadnjem trenutku odpovedali, odsoten je bil tudi predsednik DSS Martin Ropoš. Tako so iz Porabja prišli le Jože Hirnök, predsednik ZS, Erika Glanz, predsednica KŠK, in Eva Lazar, vodja šolske komisije pri DSS. Slovensko stran, ki je pogovor sklicala, pa so med drugimi zastopali: Alenka Kovšca, državna sekretarka na MŠŠ, Roman Gruden, podsekretar na MŠŠ, Gregor Mohorčič, direktor Zavoda RS za šolstvo, Suzana Martinez, svetovalka na Uradu RS za Slovence v sosednjih državah

in po svetu. Posvet se je odvijal 23. junija v Portorožu. Pogovor je vodil Roman Gruden. V uvodu je opozoril na pomembnost realizacije sklepov predhodnih strokovnih srečanj v Monoštru, pomembnost srečevanja in komunikacije na ravni strokovnjakov za šolsko področje z madžarske in slovenske strani in obžaloval, da predstavniki madžarskega šolskega ministrstva niso mogli priti v Portorož, saj je porabsko narodnostno šolstvo del madžarskega šolskega sistema, zato bi prav oni v teh pogovorih bili ključni. Avtorica tega zapisa sem predstavila realizacijo sklepov lanskega strokovnega srečanja. Izmed 8 sprejetih sklepov je glavnina bila realizirana, gotovo pa bi se pri nekaterih nalogah lahko še bolj potrudili, recimo pri reševanju zelo pereče problematike pouka slovenskega jezika v monoštrskih šolah, predvsem na predmetni stopnji OŠ in na gimnaziji. Lanskoletni strokovni nadzor je opozoril na številne pomanjkljivosti pouka samega in vključevanja dijakov vanj, a s strani vodstev šol se ni zgodilo prav nič. Očitno bodo porabski dijaki še naprej morali ugotavljati, da se slovenščine naučijo več v enem samem jezikovnem tednu v Ljubljani kot leto, dve ali še več na monoštrski gimnaziji. Promocija učenja slovenščine je tudi letos bila uspešna, saj bomo jeseni spet imeli v Monoštru prvošolce pri narodnostnem pouku slovenščine. Gotovo pa nas bo še naprej pestila nerazrešena problematika izdajanja učbenikov za potrebe pouka slovenščine in dvojezičnega pouka. 3 učbeniki in 3 delovni zvezki za spoznavanje okolja, prevedeni v slovenščino, bodo zaradi administrativnih postopkov leto dni ležali na založbi – ali je možna kakšna rešitev? Rokopisi učbenikov za 4. razred za slovenščino, ki so že 3 leta nekje na založbi Croatica, bodo verjetno tam še do nadaljnjega, saj zapletom z nerazumnim financiranjem narodnostnih učbenikov na Madžarskem ni videti konca. Izobraževanja učiteljev potekajo po načrtih, če bi bilo dovolj interesa, bi 80-urni modul lahko izvedli ponovno tudi s sredstvi madžarskega šolskega ministrstva. In če

na eni strani govorimo o številnih možnostih izobraževanj za porabske učitelje, na drugi strani pa o nestrokovnem in neučinkovitem pouku slovenščine v prej omenjenih ustanovah, pač moramo dodati, da se učitelji, ki bi izobraževanja najbolj potrebovali, le-teh praviloma ne udeležujejo. Tu pač delujejo mehanizmi, ki nimajo zveze s stroko, etičnostjo ali poštenostjo... Bo kdo kdaj kaj rekel? Pozitivno pa je to, da je komunikacija med slovensko in madžarsko stranjo – le-to sta v prejšnjih letih kompetentno zastopali Anna Simon, vodja narodnostnega oddelka na madžarskem šolskem ministrstvu, in Janja Horvat, višja svetnica na MŠM – potekala zelo dobro in s konkretnimi rezultati dogovorov. Takšno komunikacijo si želimo tudi v bodoče. Jože Hirnök je opozoril na nove politične razmere na Madžarskem in na dejstvo, da vladajoča stranka v svojih predvolilnih nastopih niti z besedo ni omenjala skrbi za svoje državljane, pripadnike manjšin. Iz tega lahko sklepamo, da bo tudi položaj Slovencev v Porabju še naprej težek. Avtorica zapisa pa bi dodala, da bo mogoče prav to priložnost, da Slovenci v Porabju tudi v luči predvolilnega časa strnejo vrste in globoko premislijo lasten odnos do narodnostnih vrednot, narodnostni politiki pa skladnost lastnih besed in dejanj... Iskreno in z največjo mero odgovornosti do sebe, svojega položaja in ljudi, ki jih zastopajo. Alenka Kovšca, državna sekretarka na MŠŠ, je pozdravila prizadevanja porabskih predstavnikov za izboljšanje položaja narodnostnega šolstva in še naprej obljubila vsestransko pomoč slovenskega šolskega ministrstva porabskim šolam. Tudi porabski predstavniki so menili, da bi brez slovenske strokovne in materialne pomoči porabske šole težko shajale, in se zahvalili za vse. Srečanje je zaradi odsotnosti madžarske strani izzvenelo v izmenjavno mnenj in postavljanje vprašanj, na katera želimo odgovore v optimalnem času. Gotovo je pomembno, da se pogovarjamo, da poskušamo nakazovati rešitve, da zahtevamo odgovore. Med sklepi srečanja bosta posebej poudarjena dva: 1. slovensko šolsko

Obisk slovenske veleposlanice v Monoštru

2. julija je Monošter obiskala veleposlanica R Slovenije v Budimpešti Darja Bavdaž Kuret. Slovenska veleposlanica, ki sta jo pospremila tudi sodelavca, svetovalka Angelina Trajkovska in konzul Blaž Masle, se je sestala s predstavniki porabskih slovenskih organizacij. Pogovora, ki ga je organiziral generalni konzulat R Slovenije v Monoštru, so se ob generalnem konzulu

Na pogovorih v Monoštru (z leve) konzul Blaž Masle, svetovalka Angelina Trajkovska, veleposlanica Darja Bavdaž Kuret in generalni konzul Drago Šiftar

mag. Dragu Šiftarju s porabske strani udeležili predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök, vodja razvojne agencije Slovenska krajina Andreja Kovač, predsednik Slovenskega kulturnega in turističnega društva Andovci Karči Holec in urednica Porabja Marijana Sukič.

Pogovori so bili namenjeni aktualnim vprašanjem slovenske manjšine, predvsem pripravam na jesenske lokalne in manjšinske volitve oz. spremembi volilnega zakona, na podlagi katerega naj bi na naslednjih volitvah tudi manjšine imele možnost, da bi prišle do lastnih poslancev.

Pogovor je potekal seveda tudi o premestitvi slovenskega župnika iz Porabja v madžarsko župnijo Vasszécsény in reakcijah ter pričakovanih manjšine v zvezi s to potezo sombotelskega škofa.

Andreja Kovač je veleposlanico seznanila z Interreg projektom (Sosed k sosedu), ki poteka pod njenim vodstvom, oz. z določeniimi zapleti pri projektu in zaprosila za posredovanje pri madžarskih organih, predstavila pa je tudi naslednjega, v katerem bo agencija sodelovala kot partner.

Veleposlanica je sogovornikom obljubila, da bo veleposlaništvo posredovalo v vseh zadevah, v katerih se tukajšnje organizacije obrnejo nanj, prosila pa jih je za sprotno informiranje.

M.S.

ministrstvo bo čim prej poskušalo navezati stike z ustreznimi sogovorniki v madžarski šolski oblasti in le-te seznaniti s porabsko šolsko problematiko; 2. iskati bo potrebno optimalne rešitve za učbeniško problematiko – vsaj že pripravljene učbeniki za spoznavanje okolja naj pridejo do učiteljev in učencev – glede ostalih učbenikov pa bo tudi potreben temeljit premislek

in ukrepanje.

Gotovo pa smo si vsi udeleženci pogovora v prvi vrsti želeli, da bi bilo v naših sklepih veliko manj pogojnikov in nedovršnikov. Taki pogovori pa so lahko izhodišče tudi marsikateri meddržavni komisiji, da bo svoja pričakovanja zastavila bolj realno, predvsem pa odločno.

Valerija Perger

„Ablak na nebu, ableka v amari“

Idrijsko in Cerkljansko

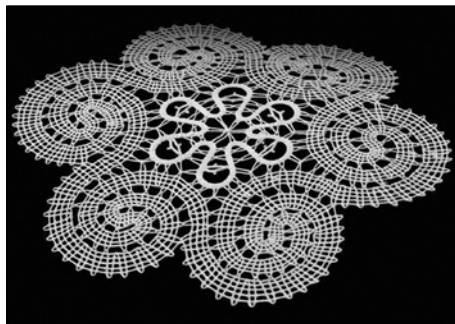
Od Tolmina dale pelajo dve pot: ali prauti Novi Gorici, ali v cerkljansko-idrijske bregé. Po krivi poštijaj se mi odlaučimo za drugo paut, za krajino rudarov, čipke pa laufarov.

Leta 1956 so na Cerkljanskem, kauli varaša Cerkno gorobnauvili staro fašensko šego *laufar-rijo*. Maškare laufarge majo na sebi lafli iz lipovega lesa, njina držina má 24 ovaški članov, kak na priliko: fašenek, ta star, ta stara, ta slamnat ptt. V gnešnjom cajti si leko vsikši fašenski torek poglednemo ljudsko špilo, v šterom je maškara fašenek kriva za vse, ka se je v preminaučom leti lagvoga zgodilo. Birauv ji prešté v domanjom geziki vse njene greje, na konci go pa z botom tak v glavau vdarijo, ka zapusti tá svejt. Laufarge na konci plešejo njemi za slobaud.

Partizani so v drugoj svetovnoj bojni meli v cerkljanski bregaj *špitale Franja*. Decembra 1943 je tam padar Volčjak s pomočjauv domanji lidi postavio prvo špitalsko barako. Ime je bolnica dobila po padarkinji dr. Franji Bojc-Bidovec, štera je bila tam prejdnja do konca bojne. Špitale so samo tak leko gorostale, ka je niške nej vódo za nji, meli so fejt sigurne regule. Takši cajt je tó biu, gda so med bregami meli na gnauk 15 barak, med njimi sobo za operacije, künjo, sobo za rentgen pa elektrarno. Na špitale so skrb meli sodacke v bunkeraj kaulivrat, v nji pa so leko na gnauk vračili petstau lüdi, od toga stau žmetno ranjeni. Prauti konci bojne so bolnico Nemci skoro najšli, depa se jim je tau nikdar nej prišikalo. Ka so nacisti nej mogli narediti, je napravila narava. Septembra 2007 so skoro vse barake na nikoj prišle zavolo povaudni.

Dale po mali poštijaj med bregami pridemo v varaš *Žiri*, šteroga so zdržili iz pet vesnic. Pred drugov bojnov so bili najbolje

poznani zavolo šauštarske meštrije, v veštakaj so redili zvekšoga črejvle za odit v plamine. Kisnej so tau tradicijo prejkvzeli, pa redijo tam eške gnes športne pa skijarske črejvle. V varaši s cerkvov svetoga Martina delajo flajsne ženske roké eške itak čipke.

Tačas, ka so bili moški v rudniki, so ženske redile čipke

Od čipk je poznani najvejši varaš krajine, *Idrija* tó. Prve čipke so tam začnili rediti pred tristau lejtami, tiste so eške bole graube bile. Gda je tistoga ipa zavolo mašinov vsikder več lüstva zgübilo službo v rudniki živoga srebra (higanybánya), so si iskali indri peneze. Idrijske čipke so gratale erične prauti konci 19. stoletja, gda je je Franc Lapajne začno odavati po cejlj Evropi pa Meriki. V tisti cajtaj so oprli prvo čipkarsko šaulo tó. Ženske so delale s pomočjauv papérov z mintami, štere so dale na »bulo«, šurko leseno palco. Gnes več samo zavolo turistov redijo čipke, depa menjše šaule zatok eške itak gestejo.

V Idriji je *živo srebro* najšo eden paver leta 1490. Pod domanji stüdenec je postavio škaf, v šteroga je živo srebro vósteklo. Od tistoga mau je dosta merarov iskalo pa najšo tau bogastvo, rudarge (bányászok) so začnili kopati. Že v 17. stoletji je trbólo v rudniki splezditi doj 200 mejterov globko. V starejši cajtaj, gda so se rudarge pod zemlaup eške nikak nej skrb meli, so zavolo čemernoga lufta fejt betežni gra-

tali. Pred tristau lejtami je eden rudar nej lado več kak tri leta.

Od rudnika so v Idriji inda skor vsi domanji živeli. Stare rudarske iže so bile na več štaukov, štere so bile pobejlene pa je v nji živelo več držin. Na začetki so živo srebro primitivno vódobivali: med lejs pa vaugeldje so dali rudo (érc) pa vse vküper pokopali z zemlaup in vužgali. Gda so drva pogorejla, so iz pepela vóporali živo srebro. Kisnej so se metode pobaukšale. Dugo cajta je biu idrijski drugi najvejši rudnik živoga srebra na svejti, samo v španjolskom Almedéni so ga več vóskopali. Po Idriji je daubo ime eške rudarski varaš New Idria v Meriki tó.

Od 1970 je vsikder bole lagvo

Nemci so nikdar nej najšli partizanske špitale

šlau, po svejti so začnili nücati bole zdrave materiale. V gnešnjom cajti pa že kaže, ka do rudnik dokončno zaprli. Najgir lidgé leko tau petstau lejt staro pripovejst spoznajo v muzeji »Antonijev rov«, gde se vsikši leko spisti par stau mejterov pod zemlaup.

Rudarge pa so mogli nika v želaudec tó dati. Najbole erično idrijsko gesti so *žlikrofi*, štere

so vertinje sküjale za vekše svetke. Tau so globonclinge, šteri so napunjeni s krumplinami pa cverki. Kauli nji je testau, štero spomina na stari francuski klubük. Poznani je takzvani »smukavc« tó, šteri je gausta župa s kapüsto pa krumplami.

Eden član laufarske družine

V Idriji majo *špitale za psihične betežnike* od leta 1957. Njino poslanstvo je, ka aj bi pomagali lidam, šteri majo düševne probleme. Spravljajo se z alkoholičari tó, svojim betežnikom nüdijo

postelo, vrastva pa gesti tó. Če stoj zdrav grata, ma pomagajo s svojimi klubi začniti nauvi žitek.

V idrijskoj krajini, v djami *Divja baba* so pred petnajstimi lejtami najšli edno čonto od medveda, na šteroj so štiri lüknje bile. Čednjaki brodijo, ka je tau edna žvegla, najstarejša muzična šker v Evropi.

Nej daleč od Idrije, kauli vretine

reke Idrije je občina 4000 hektarov zemlé vóodebrala za krajinski park. V etom živéjo trnok posabne rauže pa stvarine, depa najšli so fosile, več deset gezero lejt stare rastline v kamli tó. Najbole erična voda v parki je *Divje jezero*. Nad njim se zdigava 100

mejterov viska stena, šurko je pa samo 30 mejterov. Iz njaga teče najkračiša slovenska reka Jezernica, štera je ranč 60 mejterov nej duga. Če vnaugo deža spadne ali se snejg topi, jezero meče vó spoj dosta vodé, kak lik'

bi vodomet (szökökút) biu.

Reka Idrija je nej vsikder telko vodé mejla, zatok so na njoj zozidali takzvané »klavže«. S temi jezi (gátak) so dozaprli vauške doline, oprvin so bile iz lesa, sledik iz kamla. Tak so leko zdignili vodau, pa na njoj pelali lejs, šteroga so nücali v rudnikaj. Počakali so, ka je dosta deža spadnilo, te so po reki spistili drva. Prve zidane klavže so postavili v 18. stoletji, za njimi »dverami« se je zbralo 200 gezero kubični mejterov vodé. Gda so té oprli, je voda odpelala lejs do varaša Idrija, šteri je ležo 20 kilomejterov kraj.

Gda se tihinski človek eške samo malo cajta vči slovenski, pa sreča nekakoga iz Idrije, njegvo špajсно rejč žmetno razmej. Idriji spejvajo, pa na začetki rejči dostakrat »a« namesto »o« gučijo, namesto »v« »u«, namesto »g« pa »h«. Zatok je pojbam z drugi krajini na začetki malo špajсно, gda jim Idrijka pravi: »hlaua me balí«. Nas pa aj ne boli glava, pozabimo na vse skrbi pa se malo radüjmo poletnomi sunci, štero sija na našo paut.

-dm-

OD SLOVENIJE...

Srečala sta se slovenski in hrvaški predsednik

V Buzetu sta se na srečanju slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov prvič po referendumu o arbitražnem sporazumu sestala slovenski predsednik Danilo Türk in njegov hrvaški kolega Ivo Josipović. Strinjala sta se, da vlada med državama pozitivno vzdušje in da je potrebno preostala odprta vprašanja reševati v duhu dobrih medsebojskih odnosov. Med slednjimi je Türk izpostavil turizem, infrastrukturo, energetiko in vlaganje v obnovljive vire ter gradnjo mreže trgovskih centrov. Na področju energetike je kot pomembne naloge omenil izgradnjo terminala za utekočinjen plin na Krku in plinovod Južni tok ter solastništvo jedrske elektrarne Krško. Sicer pa je nedavna potrditev arbitražnega sporazuma po mnenju Türka ustvarila novo klimo, »v kateri o novih projektih razmišljamo z več domišljije, o starih problemih pa z velikim prepričanjem, da jih bomo zlahka rešili«. Problemi, ki so še pred obema državama, po njegovem mnenju niso zelo veliki, državi pa sta usposobljeni, da jih medsebojno rešita.

Tabor slovenskih izseljencev

Tabor slovenskih izseljencev v Dolenskih Toplicah je ponovno združil Slovence, ki živijo zunaj Slovenije. 17. tabor Slovencev po svetu je letos potekal pod naslovom »Slovensko izseljenstvo danes - slovenski izseljenci in njihova navezanost na matično domovino«. Vsi, ki prihajajo na ta tabor, na neki način uresničujejo in ohranjajo tiščletni sen prednikov samostojne in demokratične Slovenije, hkrati pa si kot Slovenci prizadevajo biti enakega duha in enakih misli, je v govoru poudaril predsednik društva Slovenija v svetu Boštjan Kocmur. Da tovrstna vsakoletna srečanja služijo srečevanju izseljencev v domovini in utrjujejo povezanost z njo, je bil prepričan tudi minister za zamejce Boštjan Žekš. Po nekaterih ocenah naj bi v tujini živelo skoraj pol milijona Slovencev, od katerih naj bi jih imelo 80.000 tudi slovensko državljanstvo, stalne stike s Slovenijo pa ima okoli 150.000 izseljenih Slovencev in njihovih potomcev.

Nadgrajevali smo znanje slovenskega jezika

Tudi letos smo se namreč udeležili tradicionalnega seminarja slovenskega jezika za učitelje – tokrat v Portorožu – ki ga je organiziral Zavod RS za šolstvo s finančno podporo Ministrstva RS za šolstvo

osnovni šoli Lucija, kjer nam je ravnateljica Katja Arzenšek predstavila ustanovo in dejavnosti v njej, nato pa smo imeli možnost hospitirati pri pouku. To je bilo zelo zanimivo, hkrati pa tudi koristno, saj

nas je tudi razgibala, saj smo veliko plesali, igrali razne igrice pa tudi zapeli. Ta dan smo dobili tudi obisk iz Porabja, saj so se predstavniki slovenskega narodnostnega šolstva udeležili delovnega srečanja, na katerem so s predstavniki MŠŠ in ZRSŠ spregovorili o aktualnem

morju.

Petek je bil namenjen celodnevemu izletu, in sicer udeležili smo se kulturnozgodovinske ekskurzije v Trstu. Po ogledu znamenitosti mesta smo obiskali slovenski vrtec in šolo na Opčinah pri Trstu, popoldne pa smo si ogledali

Na OŠ Lucija so nas prvošolčki presenetili z zanimivim programom

in šport. Jezikovnega usposabljanja pa se niso udeležili samo učitelji, ampak tudi tisti, ki pri svojem delu v službi velikokrat uporabljamo slovenski jezik. Tako nas je bilo vse skupaj 13, kot vedno pa nas je pospremila višja svetovalka za porabsko šolstvo mag. Valerija Perger.

Letošnji seminar je trajal od 21. do 26. junija. Prvi dan smo okrog pol enih utrujeno prispeli v Portorož, kjer sta nas že čakali naša svetovalka Valerija in predstojnica Zavoda za šolstvo območne enote Koper Alica Prinčič-Röhler. Ti seminarji so namenjeni bogatenju slovenskega jezika in zato ves teden preživimo v matični državi, kjer uporabljajo samo slovenščino. Udeleženci smo v okviru predavanj dopolnjevali in nadgrajevali vsebine prejšnjih seminarjev s posebnimi poudarki na slovenskem jeziku in kulturi. Že prvi dan smo imeli lektorske vaje, v okviru katerih smo se ukvarjali s pravorečjem. Predavala nam je gospodična Damjana Kern s Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

Naslednji dan dopoldne smo se seznanili z vzgojno-izobraževalnim delom v vrtcu in

smo spoznali nove metode pa tudi veliko novih izrazov. Bili pa smo deležni tudi presenečenja, saj so nas prvošolčki razveselili s kratko igro in pesmimi. Ta dopoldan je minil hitro in v zelo dobrem razpoloženju. Popoldne smo se v okviru pedagoške delavnice seznanili s primeri dobrih praks na področju poučevanja slovenščine kot 2. oziroma tujega jezika. To so nam predstavile profesorice Barbara Olenik, Marta Komel in Jelka Morato Vatovec.

Tudi v sredo smo imeli dve odlični predavanji. Dopoldne nas je naša ljuba Zinka Zorko popeljala v področje dialektologije. Gospa profesor nam vedno na srce polaga, da je naše narečje zlata vredno, zato ga moramo ceniti in spoštovati. Zmeraj občudujemo, s kakšnim vživljanjem in navdušenjem govori o vseh slovenskih dialektih. Z užitkom pa smo poslušali tudi gospo Inge Breznik, ki zmeraj izžareva pozitivno energijo, je živahna in zabavna. Na predavanju nam je govorila o poučevanju slovenskih ljudskih pesmi (pa tudi sodobnih otroških pesmi) in rajalnih ter drugih plesov v šoli. Ni samo govorila, temveč

Del naše skupine med poslušanjem predavanja

stanju in problematiki narodnostnega šolstva v Porabju ter iskali možne rešitve.

Večer pa smo skupaj preživeli v Piranu, kjer so nam organizatorji priredili slovesno večerjo, ki so se je udeležili visoki gostje, in sicer državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport Alenka Kovšca, direktor Zavoda RS za šolstvo Gregor Mohorčič, predstavnik Ministrstva RS za šolstvo in šport Roman Gruden in konzulka na Veleposlaništvu Republike Madžarske v Ljubljani Zsófia Barkaszi. Vsi so nas nagovorili z lepimi besedami in izpostavili, naj med nami ostane jezik živ in da svoje znanje, stik z jezikom prenašamo tudi na mlajšo generacijo. Preživeli smo prav prijeten večer z morskimi jedmi in dobro glasbo. V četrtek dopoldne smo imeli zadnje predavanje, in sicer nas je gospa Mihaela Knez seznanila s specifikami slovenskega sporočanja pri pouku slovenskega jezika kot 2. jezika. Pripravila nam je veliko odličnih vaj, zato smo uživali tudi na tej zadnji delavnici. Popoldne smo imeli prosti čas, ki smo ga izkoristili za kopanje v

kraško jamo Vilenica. Nato smo še bili na gradu Socerb, od koder je čudovit razgled na Koprski zaliv. Na ekskurzijo nas je pospremila tudi predstojnica Alica, ki je sicer bila z nami tudi cel teden, je koordinirala naš program in nam veliko razlagala. Hvala ji za vso pomoč.

V soboto zjutraj po zajtrku smo se napotili domov. Šest dni je minilo zelo hitro, saj smo imeli pester program in smo zares uživali na predavanjih, izletih, večernih sprehodih na obali in ob pogovorih do poznih nočnih ur.

V Portorožu smo preživeli šest lepih dni s slovenskim jezikom in kulturo. Pa tokrat tudi s športom, saj smo vsak večer spremljali tekme svetovnega prvenstva v nogometu. Ob tem pa smo se še naučili tudi nekaj športnih izrazov in smo vsake nove besede, pesmi, metode, ki smo se jih naučili v času seminarja, zelo veseli. V naše preljubo Porabje smo se vrnili z izjemno lepimi spomini in že čakamo naslednji seminar slovenskega jezika.

Nikoleta Vajda

»Brez krüja se živeti nede dalo«

Kak je v Porabji vsigdar menje krav bilau, tak je trava pomalek zarasla vasnice. Če bi tisti starci nazaj prišli, šteri so že tapomrli, vejn ranč bi nej spoznali vasnice. Tau je tak, če nega krav, te nega, sto bi kosijo. Mena je samo tau špajсно, če prejk demo na Goričko, tam so ešče travniki pa ogradi skur vse dolapokošeni. Leko ka tam se ešče splača krave držati ali tam ne raste tak trava kak pri nas. Od tauga sem spitavo *Stankoja* pa *Terezijo Kalamar* iz Dolejnec.

• *Stanko, ka vi delate s senauv, ka ste zdaj dolapokosili pa posili?*

»Mi z marov spolagamo. V Dolejnci skur največ krav mam, šestnajset glav živine. Ranč telko hektarov grünta obdelavam.«

• *Te vsakša krava ma en hektar.*

»Leko tak tö povejmo. Travnikov je nin šest hektarov, druge so pa vse obdelovane zemlé, vse. Za živino se moraš skrbeti, zato, ka živini trbej djesti. S senauv, s silažo pa s šest hektarov kukarce živino krmim cejlo leto.«

• *Splača se s kmetijstvom spravlati?*

»Moraš delati, deca je v šauli, zdaj zadnjo hčerko šaulam. Dva sta pa že za šaulov.«

• *V kakšne šole so odli mlajši?*

»Sin je župnik, edna hčerka je že končala fakulteto v Maribori pa je službo dobila na škofiji. Tretja pa zdaj končava slovenščino, za profesorco študera, zdaj se pripravla za diplomu.«

• *Mlajše šaulati je nej malo pejnaz, pa te ešče z nikoga živeti tö trbej, leko se tau vse s kmetijstva financira?*

»Moraš trdo delati, delati od zranka do nauči. Kakšne bike krmiš pa mlejko odaš, tak te nikak ide.«

• *Cejlo kmetijo z ženauv pelata?*

»Gda deca pride, te oni tö morajo pomagati, po sobotaj, gda so doma, ovak sva pa dva z ženauv. Mašine zato vse mava, ka trbej, zdaj sem küpo enga močnejšega traktora. Če bi tau vse ročno trbelo delati, te bi tau nej mogla obdelati. Večina se vse z mašini napravi.«

• *Dje tašo delo, ka se ešče zdaj ročno dela?*

»Burgola pa krompir za doma, pa ogradec se ročno okapa, drugo nej.«

• *Kak zdaj tau leto vögleda, kakšni pavv te meli?*

»Leto je od začetka mau sijo bilau, te smo dobili malo deža, dapa zdaj tak vögleda, ka kukarca bi že pa nücala dež, pa ranč tak vse rastline. Če nede deža, te mo zalezvati mogli. Mamo skupni vodovod, pa močno vretino, tak ka hvala baugi, vode mamo. Dapa zato z vodauv vsigdar moraš šparati, zato ka nikdar ne vejš, gda ti sfali. Živini pa vsigdar moraš meti vodau priskrbleno, pa za lüstvo isto. Brez vode

Stanko Kalamar (na srejši) z ženo in botrom

se ne da živeti.«

• *Dosta živine mate pa dosta zemle, gda leko vi te počivate, gda mate fraj?*

»Gda je kakšni cerkveni svetek, nedela je eške za nas prost den, pa te gda dež ide. Živino pa moraš oprajti, zato ka oni nejmajo nišoga svetka, pa leko dež tö dé, oni djesti prosijo. Vgojno od pau šeste do pau osme polagamo pa šest mauznic se podoji pa oprema se spuca.«

• *Ka delate z mlejkom?*

»V Büdince nosimo mlejo v zbiralnico. V Dolejnci sta bile dve, dapa vse dve so zaprli. Z Büdinec, z Dolejnec pa iz Mali Šalovec že nas samo sedem pavrov dje, šteri nosimo mlejko. Dočas ka do eške tü zbirali mlejko, dočas mo eške nosili, da pa že nej, te mi tü prekinemo. Svinje mamo pa s tistimi mlejko spolagamo.«

• *Če nede se več mlejko zbiralo, te de se ešče splačalo krave držati?*

»Zdaj se že ne splača krave meti, zato ka pri nas mlejko pocejni prejkvzemejo, osemnajset, de-

vetnajset centov po litri. Nemaš računice, zato ka krava več potroši, kak za mlejko dobimo. Če kravi ne daš, te krava ne doji. Kak pravijo, krava na gaubec doji. Če več dobi pa baukšo dobi, te več pa baukšo mlejko ma.«

• *Ka se te najbola splača v kmetijstvi, bike krmiti?*

»Tau se že tö ne splača. Biki so bili pred trejmi mejseci tri evroja tresti, zdaj je ta cejna že spadnila na dva šestdeset. Maloga, če ga odaš, dobiš petstau, šeststau za njega, če pa odaš velkoga, te tö samo ge-

ešče zato edno kravo si itak njajo. Zaka je tak težko krave odati?

»S kmetov sem gorzraso, mati je rada mejla živino pa oča tö. Gda sem se prišo, tü sem tö k pavrom prišo, name veseli kmetijstvo, celau veseli me živina, veseldja mam do niji. Etak bi te človek težko odau, žena že tak guči, ka bi prej audala, zato ka je bila na operaciji pa že ne more tak delati. Težko se je odlaučiti.«

• *Če bi odali živino, pa bi nikam v službo šli delat, nej bi bilau špajсно vam? Doma sami sebi zapovejdate, tam bi pa drugi zapovejdali vam.*

»Nej bi bilau težko, zato ka delo sem v Avstriji pa vejm, kak je tau. Steri je včeni k deli pa rad dela, tistoma je nej problem delati.«

• *Kositi bi te zato tö mogli, zato ka ovak bi vas tö ranč tak vse zaraslo, kak je zdaj pri nas.*

»Narod se trüdi, naša generacija je eške tak vajena, ka ne pisti, ka bi na grünti trava zarasla. Dapa mlada generacija več nema volo za tašo delo.«

• *Ka mislite, ka baude te za dvajsti lej?*

»Če mo tü tanot gledali, gde zdaj stojimo, tü de že gauštja rasla, zato ka tau te že niške nede kosijo. Samo te nej, če de država (állam) mejla taši zakon kak v Avstriji, gde vsakši svoj grünt vredi mora meti.«

• *Pri vas med mlajši baude taši, šteri de vašo kmetijo tada la pelo, gda vi že starejši baude?*

»Mislim, ka nej, zdaj tak vögleda. Vsi službo majo pa ne mislim, ka bi nazaj na kmetijo prišli. Edino če se časi spremenijo pa nedo meli službo.«

• *Pri nas starejši dostakrat tak postršuvajo mlade: vej te vidli, ka gnauk svejta te ešče delali grünt, pa vse te goraorali, ka pridejo taši časi. Ka mislite, ma se ešče tau zgoditi?*

»Ma se eške tau zgoditi, zato ka tau pravijo, ka se zgodovina ponauvla. Ka gnauk se je že trebilo pa so njive delali, pa tau pride nazaj, ka do mladi mogli delati, pa nej tak ka samo pred računalnikom do sejdli. Zato ka brez krüja se živeti nede dalo.«

Karči Holec

... DO MADŽARSKE

Deklaracija o narodnem sodelovanju v vseh javnih inštitucijah

Vlada je pred kratkim sprejela sklep, da se mora Deklaracija o narodnem sodelovanju izobesiti v vseh javnih inštitucijah na vidnem mestu, v velikosti najmanj 50x70 cm. Dokument mora biti primerno uokvirjen. Deklaracija, ki so sestavili premier Viktor Orbán in člani FIDESZ-a ter krščanskih demokratov János Lázár, Zsolt Semjén in Péter Hárach, je madžarski parlament sprejel 14. junija. Zanj so glasovali poslanci dveh vladnih strank, opzicija je bila proti ali se je vzdržala. Deklaracija pod geslom »Naj bodo mir, svoboda in sloga!« izjavlja, da je na aprilskih volitvah prišlo do nove pogodbe z družbo, na podlagi katere se gradi nov sistem, sistem narodnega sodelovanja. Narod je z zgodovinskim dejanjem zavezal vlado in nov parlament, naj vodita brezkompromisno in neomajno dejavnosti, s katerimi bo Madžarska izgradila nov sistem narodnega sodelovanja.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Opzicijske stranke so potestirale zoper sklep vlade, stranka LMP razmišlja o tem, da se bo obrnila na Ustavno sodišče. Premier Viktor Orbán je potem, ko se je srečal s predsednikom stranke LMP Andrásem Schifferjem, povedal, da je konec nekega obdobja na Madžarskem in da vztraja na tem, da se s tem sooči vsak državni uslužbenec. Dodal je, da je neomajen in ne bo sprejel, da bo le eden državnih uslužbenec na Madžarskem, ki bi mislil, da se lahko nadaljuje vse tisto, kar se je dogajalo v zadnjih osmih letih.

Od vogrske do taljanske grajnec po Martinovoj pauti

»Vzemite tedaj le-te faconelne, katire vam iz srca šenkam inu priporočim, zakaj vam bodo k nucu. Aku bote le-te premišlovali inu te lepe nauke držali, gvišnu se ne bote grevali, zakaj bote

se tau tō zgodi, ka leko ženske delavke klauštra vküper ž njimi molijo, če škejo najti svoj dūšni mér.

Sombotelski prauškarge so iz busa eške gnauk leko vidli vesnico Vipavski Križ, v šte-

malimi bregami, z vesnicami, kak lik bi trdnjave (erōd) bilé. Skor vsikša má steno kauli sebé, štera je dosta pomagala, gda so pred več stau lejтами v krajini robili Benečani (velenceiek) pa Törki. Vseposedik po bregaj rasté grauzdje, že od daleč se pa vidi tōren cerkve v Šmartnem, šteri je rejsan kak eden tōren od grada. Gda so najūši cajti bili, so gesti pa piti pod zemlaup nosili v ves.

Sombotelski prauškarge so vesnico ranč zatok gorpoiskali, ka je tam patronuš sveti Martin. Znautra v cerkvi najdemo več Martinov, gestejo kipi pa freske tō. Na lejvoj strani oltara deli svoj kaput s srmakom, na pravoj že se ma senja, ka je biu srmak sam Jezoš, na srejdji pa stogi že kak pūšpek. Kejpe je naredo erični slovenski molar Tone Kralj leta 1960 tak, ka je nej na steno malo, liki na veuke lesene deske. Štacije so na stena j črno-bejle: Kralj je brodo, ka je ta tema tak žalostna, ka se ji ne prišikajo farbe.

Nej daleč od Šmartnoga, v vesnici Gonjače so v spomin slovenskim sodakom Beneške Slovenije pa Brd v drūgjoj bojni postavili 23 mejterov visiki tōren s 144 stubami, na šteroga leko vsikši splezdi pa

poglednejo Botanični gračenek v Sežani. Varaš je mali, največ lūdi ga pozna zatok, ka se avtocesta tam raztala prauti Trsti ali Kopri. V njem je držina Scaramanga iz Trsta napravila svojo letno rezidenco. Zemla kauli zidine je gnes Botanični park, v šterom rastejo drejve z Japanskoga pa Söverne Merike, djelensček iz Ažije pa Evrope pa grmaudje

Prauškarge so slobaud vzeli pa se napautili v Italijo v vesnico Repen, štera je sploy pri slovenskjoj grajneci. Gospa Vesna Gustina je gostom povōdala, ka živéjo v eti vesnicaj eške itak zvekšoga Slovenci, če rejsan je vsikder več Taljanov. Za njini gezik skrbijo društva, na priliko Kulturno društvo Kraški dom, štero je dosta pomagalo pri tom, ka

Člani sombotelskoga društva pred Kraškov izov v Repni

dobru na duši imeli, katiru vam daj Bog Oča, Sin inu s. Duh. Amen.« S tejmj rečami je svojo predgo za nauvo leto končo erični slovenski predgar Tobia Lionelli, ali kak ga zovejo Janez Svetokriški, šteri je svojo ime daubo po klauštri v Vipavskom Križi. Vesnico v dolini med Krasom pa veukim bregaum Nanosom nej daleč od slovenskoga maurdja so na začetki julija gorpoiskali slovenski prauškarge svetoga Martina iz Sombotela.

Spomin na baročnoga predgara, šteri je v svoji peti knjigaj z naslovom *Sveti priročnik* zbrau na 3000 stranaj trnok dosta predg v lejpom, starom slovenskom geziki, čuvajo zdaj v malom klauštri v Vipavskjoj dolini. Samostan je eričen po svojoj knjižnici, v šteroj držijo kauli dvej gezero knjig, ništerne so stare tristau lejt, zavolo bojn v 20. stoletji pa se je zgūbilo skoro 90 procentov knjig. V cerkvi klauštra je na steni freska z imenom Slava svete trojice, štera je edna najlepši pa največši baročni kejpov v Sloveniji.

V samostani eške gnes živejo kapucinski baratke. Majo svojo sobo za molitev, tam molijo vküper trikrat na den. Včas

roj stogi zvūn klauštra edna cerkev pa eden grad tō. Té je že skor na nikoj prišo, samo eden tau so obnavili, gde je gnes šaula.

Od avtoceste do Nove Gorice pela hitra cesta (autōút), po šteroj šoferge brž pridejo do duplanskoga varaša, eden tau šteroga je v Italiji, drūgi pa v Sloveniji. Po Gorici je svojo ime dobila mala krajina Goriška Brda. Gda se pelamo prauti njé, vidimo na viskom bregej Marijino prauškarsko

Martinova vas Šmartno v Goriški Brdaj

cerkev Sveta Gora, pelamo se pa prejk največšoga kamenoga mostá v Evropi, šteri se zdigava nad rekov Sočov pri varaši Solkan.

Goriška Brda so krajina z

od vrkaj občūdūje krajino. Vidijo se Alpe, Vipavska dolina, Dolomiti pa Kras tō.

V nedelo zrankoma so prauškarge iz Sombotela meli eške telko cajta, ka si pred mešov

Stare knjige na policaj klauštra v Vipavskom Križi

iz Mediterana. Majo glažojnato ižo za palme, tam drejve v zimi na toplom držijo. V gračenki geste takši bambus, šteri samo vsikši 60-80 lejt cveté, depa takša tisa tō, na šteroj je vse čemér, zvūn njenoga maloga radečoga sada. S toga se dela trnok zdrav džem. Človek pa začūti, kak je drauven, če se postavi pod drejvo, štero je visiko 25 mejterov.

Martinovi prauškarge vsikder gorpoiškejo takše cerkve v Sloveniji, štere patronuš je sveti pūšpek. V cerkvi v Sežani (štere tōren ejkstra stogi), so sveto mešo darūvali plebanoš gospaud Aleksander Skapin. Po svetjoj meši, ranč tak kak v Šmartnom v Goriški Brdaj, so Sombotelčarge zaspejvali prauškarske pesmi. Vanej so je že čakali domanji vörniki, z vinom pa figicami v rokaj so se dosta kaj pogučali s Slovencami z Vogrskoga.

so leko kúpili edno staro ižo v vesi, pa iz nje napravili muzejsko Kraško hišo. Ram má dvoriške (ali po njinom »borjač«) s steno kaulivrat. Pa nej zavolo tavanov, liki zavolo vōtra burje. Vse je zozidano iz kamla, kak na priliko stūdenec tō, šteroga so inda meli samo najbolje bogati. V sobaj rama so muzejci vse njali tak, kak je inda

bilau: sobo pa künjo vküper z oprejtjom gniškem pa zamano za vino. Ram je na dva štauka, vrkaj pod kamenov strejov so meli dvej iži za spati. Po prvjoj bojni je eške dosta kraški držin živeljo v takši ramaj, gnes je več skoro nega. Duga paut prauškarov se je končala na slovenskom maurdji. V Izoli se je leko vsikši namočo v toplo, slano vodau, če so se rejsan oblacke že zberali na nebi. Čakala je je eške duga paut do daumi, gde do se gvūšno eške dugo spominjali na méke bregé v Brdaj, toplaučo lidi na Krasu pa lejpe cerkve njinoga patronuša. (Romanje k verskim in kulturnim spomenikom Slovenije je finančno podprl Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Organizatorji se zahvaljujejo za pomoč.)

-dm-

PESJI ŽITEK PISA ALBERTA

Albert je pes. Pes z repom, ka nigdar ne enja majütati es pa ta. Albert je pes, ka na sebi dosta farb nosi. Albert je pes, ka laja. Albert je pes, ka grzé samo gda gej. Albert je pes, ka bi ga vsikši človek škeu za svojga meti.

NOUVE SREČE

Albert že trno dugo Alino rad ma. Na, oba se mata trno, trno radiva. Depa v zadnji časaj je nej tak samo z Albertom. V zadnji časaj Albertovomi Pavli srce tó bole na gousti mlati. Kak bi pa ovak bilau, če pa se je Pavli okau stavilo na ednoj deklini. Pa tau nej na kakši koli deklini. Zgodilo se je tau, ka si človek ranč ne more brođiti.

Tista gizdava Alinina vertinja ma ranč telko staro čerko, kak je star Pavel. Na, okau se je Pavli stavilo ranč na toj deklini. Ranč ta mlada vertinja od Aline njemi začnola popejvati v sreej. Depa kak aj njoj tau povej. Kak aj njoj vöovadi, ka go rad ma, ka se je ranč v njau zalübo. Nej trbej prajti, ka je Albert biu trno veseli, gda je na tau vcejlak sam gor prišo. Vcejlak sam je gor prišo, ka je njegvi mladi pajdaš pa vert zalübleni. Pa tau v mlado vertinjo od Aline. Sam je na tau gor prišo eške prva, kak njemi je tau Pavel sam vöovado.

»Jaj, moj Albert! Una je meni tak lejpa. Una je meni tak žmana. Una se meni tak vidi... Tak se mi vidi, ka ti tau sploy ne morem prajti,« sta sedela na domanjom pragi, Pavel pa je na velki zdijavo. »Ej, ti moj Albert! Tebi je dobro gé. Ti pa Alina se oba radiva mata. Una, una pa zamé sploy ne vej, ka ojdim po taum svejti. Ranč ne vej, kak mi srce za njou bije. Vidiš, eti notri,« njemi je

pokazo na mesto, na sterom je gé srce.

Depa Albert je vedo, kak je tau gé. Un je že vse tau skozi dau. Zdaj je un gé srečen, zalübleni pes. Kak aj zdaj pomore svojmi Pavli? Ka aj narédi, ka se njemi tó spuni takša velka sreča? Pa sta se od toga zgučavala z Alino tó. Neje samo sam nut v sebi brodo. Pa sta po tejm Albert pa Alina brođila pa sta dun zbrođila. Tak se je zgodilo.

Bila je sobota, kak je gé vsikša sobota. Pavel si je mujs mogo doj spisati, ka trbej domau iz baute prinesti. Doj si je spiso, ka znauva za volo toga njegovoga zalüblenoga betega vse naaupak ne prinese. Albert je kuman čako, ka ideta v bauto. Vedo je, ka de tam Alina pa njena mlada vertinja. Pa je ranč tak bilau tó. Alina je bila venej pred bauto. Mlada vertinja je nut v bauti küpüvala. Alina pa Pavel sta se samo poglednola pa sta vedla, ka trbej naprajti. Vedla sta, ka napravita tisto, ka sta se zgučala. Pavli je trpetalo srce. Aj dé nut v bauto ali naj néde? Ali go venej počaka, ka de go vido ali pa nej? Vse tau ga je mantralo. V tej najvejšoj mantraniji je iz baute prišla UNA! UNA najbolje lejpa, najbolje žmana pa cejla NAJ, NAJ, NAJ! Mlada je v ednoj rokej mejla pun cejkar, z drugo je škela pelati Alino. V tejm sta Albert pa Alina skaučila pa že letela ta doj po poš-

tiji. Mlado vertinjo je tak potegnila, ka njoj je cejkar spadno iz roke pa se je vse tarazsipalo. Pavla je Albert tak potegno, ka se njemi je vö iz rauk strgo.

»Albert!!!« je skričo Pavel.

»Alina!!!« je skričala UNA.

Pa sta že oba letela vsikši za svojim pesom. Albert pa Alina sta se nej pa nej škela staviti. Bole, kak sta se drla za njima pa njiva zvala, bole sta letela ta nut proti potoki. Kuman tam sta se stavila. Pa sta čakala. Čakala, ka prideta Pavel pa UNA. Pa tam se je zgodilo.

»Kak vövidi, se najiniva psa radiva mata ali nika tak šoga,« je prajla.

»Ja, tak vövidi pa si brođim, ka je tau ranč istina. Na, ge sam Pavel!« njemi je trpetala rauka, gda njoj jo je podržo.

»Baug daj Pavel! Ge pa sam Miša,« njemi je segnola v rokau, Pavli pa se je vidlo, ka njena tó tak malo trepeče.

Ka je bilau s tistim cejkrom pred bauto je zdaj nej važno gé. Najbole naprej valaun je tau, kak je Pavel cejlo soboto pa nedelo brodo od Miše. Pa od njene méke, tenke roke. Pa je vüpanje emo, ka una nanga ranč tak brođi, kak un na njau.

Miki Roš

Družinski dan v Sakalovcih

Slovenska manjšinska samouprava v Sakalovcih je letos 27. junija organizirala - tako kot vsako leto do zdaj - družinski

razpolago skakalnico, lahko so »lovili ribe«, streljali in se tudi pomerili med sabo na različnih tekmovanjih. Seveda

lahko streljal 4-krat, na koncu pa so organizatorji sešteli rezultate in so najboljši dobili nagrade, sladkarije seveda.

žogo na loparju, medtem ko so bežali. Igre je sestavljal Joži Illés.

Na koncu prireditve je Sloven-

nosti 3000 forintov, ampak za razliko od prejšnjih let, so otroci bone prejeli zdaj, na prireditvi. In zelo smo bili veseli,

dan za otroke in starše. Imeli smo srečo z vremenom, sonce je sijalo in ne samo na nebu, ampak mislim, da na koncu prireditve tudi na obrazih udeležencev.

Program je bil pester. Otroci so imeli n a

niso resnično lovili rib, ampak so morali zajeti lesene ribice z malo leseno palico, in če so imeli srečo, so našli na njih obraz z nasmehom, in so dobili za nagrado bonbonček. Tisti, ki so hoteli, so lahko streljali z zračno puško pod vodstvom Lacija Nemeša, seveda so fantje to takoj poskusili. Vsak je

Za domačo nalogo so otroci dobili, naj narišejo, kaj je bilo zanje najbolj zanimivo v prejšnjih letih. Zelo veseli smo bili, saj so otroci bili zelo pridni. Veliko risb smo dobili, in te je žirija, pod vodstvom gospe Irene Fasching, razvrstila v različne starostne skupine od najmlajših do najstarejših. Pri tej nalogi niso bili nagrajeni le zmagovalci, temveč je vsak dobil nagrado za svoj trud.

In kot vsako leto, saj zato se prireditve imenuje družinski dan, so lahko tudi starši tekmovali med sabo. Naloge so bile zanimive in smešne hkrati. Preverili smo, kdo najhitreje zabije žebelj v panj oziroma kdo ni pozabil, kako se lušči koruza. Otroci pa so lahko metali tenis žogico v cilj, lahko so lovili ravnotežje s ping-pong

ska manjšinska samouprava v Sakalovcih vse pogostila s fizolovim golažem s kračo, ki ga je skuhal Gabor Kovač.

In še nekaj. Vodstvo slovenske manjšinske samouprave se je, tako kot vsako leto, tudi letos odločilo, da tisti učenci, ki se učijo slovenski jezik, prejmejo za nagrado darilni bon v vred-

da so skoraj vsi bili z nami, in s tem dokazali, da ne samo da se učijo slovensko, ampak se udeležujejo slovenskih prireditvev in si tudi s tem zaslužijo nagrado.

Valerija Rogan

foto: J. Illés

6.50 KULTURA, 7.00 ODMEVI, 7.40 NA ZDRAVJE!, 9.00 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 9.15 MARČI HLAČEK, RIS., 9.40 MODRO POLETJE, ŠP. NAD., 10.05 BIBIJI: PAS, RIS., 10.15 BIBAMICA IZ GUBI HIŠKO, LUTK. NAN., 10.30 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 10.40 NAJBOLJŠA PRIJATELJICA PSOV, DOK. FILM, 10.55 ENAJSTA ŠOLA, 11.20 TO BO MOJ POKLIC, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 ZDRAVJE V EVROPI, DOK. SER., 14.05 KNJIGA MENE BRIGA, 14.25 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 DOKTOR PES, RIS., 16.00 IZ POPOTNE TORBE: JUTRANJE NAPAKE, 16.20 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 ZGNZ - BIG FATHER/2, 18.35 LARINA ZVEZDICA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.40 UTRINKI 19.55 BIO-EKO-VEGI PROJEKT, TV NAN., 20.30 V DOBRI DRUŽBI PO SLOVENSKO, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB, 0.15 DUHOVNI UTRIP, 0.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 16.07.1992, 0.55 DNEVNIK, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFOKANAL

PETEK, 16.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 11.30 TV PRODAJA, 12.00 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 16.07.1992, 12.25 ČRNO BELI ČASI, 12.40 EVROPSKI MAGAZIN, 13.40 (NE)POMEMBNE STVARI: HRANA, 14.30 MULČKI: VRTEC OTONA ŽUPANČIČA MARIBOR, OTR. SER., 15.00 NA UTRIP SRCA, 16.25 METNOST IGRE, 16.50 MINUTE ZA ..., 17.20 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 INDIJSKA DEŽELA GUJERAT, DOK. FELJTON, 18.25 NIUGINI - RAJ IN PEKEL NA PACIFIKU, DOK. ODD., 19.00 ZLATA ŠESTDESETA, 20.00 KRİK IN MADONA, DOK. ODD., 20.50 MESTNI FANTJE, AM. FILM, 22.45 TIHI DRUŽABNIK, RUS.-AM. FILM, 0.20 ZAKON V MODREM, IT. NAD., 2.20 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 17.07.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE: JUTRANJE NAPAKE, 7.20 TINČEK PETELINČEK, LUTK. IGRICA, 7.50 MIHEČ IN MAJA, OTR. SER.; SEJALCI SVETLOBE, OTR. NAN.; RIBIČ PEPE: DO DRAVE S ČRKO D, OTR. NAD., 9.25 TOLPA IZ ŠUGAR CREEKA: MIŠJONSKI ZLIKOVCI, AM. FILM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.20 LEGENDA O JOHNNYJU LINGU, AM. FILM, 15.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.10 IZ SOBOTNEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 POLETNI ZAKAJ PA NE, 17.30 NA VRTU, 18.00 POPOLNA DRUŽINA, 18.10 Z DAMIJANOM, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 ANGEL, ANG. FILM, 22.00 PRVI IN DRUGI, 22.25 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.00 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA: JOŽE VOZNY, 0.05 APOLLOV LET, ANGLEŠKI FILM, 1.40 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 17.07.1992, 2.10 DNEVNIK, 2.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.55 INFOKANAL

SOBOTA, 17.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 7.25 TV PRODAJA, 8.05 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 17.07.1992, 8.35 POLEMKA, 9.35 POSEBNA PONUDBA, 10.35 MINUTE ZA ..., 11.05 KRİK IN MADONA, DOK. ODD., 12.30 ZIMSKI SPOMINI, ZOI VANCOUVER 2010: SLALOM MOŠKI, 14.50 20 LET KNAP'N ROLLA - KONCERT SKUPINE ORLEK, 17.00 ZASEBNO ŽIVLJENJE SHERLOCKA HOLMESA, AM. FILM, 19.00 BUTAN - DEŽELA GRMEČEGA ZMAJA, DOK. ODD., 19.40 MOTOKROK: SV. PRVENSTVO V RAZREDU MX-03, 20.00 CELJE: NOGOMET, TEKMA PRVE LIGE, CM CELJE - DOMŽALE, 22.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 22.50 KONCERT U2, LIVE IN MILAN & NO LINE ON HORIZON, 23.50 SOBOTNO POPOLDNE, 2.05 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 18.07.2010, I. SPORED TVS

7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN.; PIKA NOGAVIČKA, RIS., 9.50 MULČKI: NOVA GORIČA, OTR. SER., 10.20 ANIMALIJA: NA KRATKO, RIS. NAN., 6.40, 10.50 SLEDI, 11.15 OZARE, 11.20 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 V DOBRI DRUŽBI PO SLOVENSKO, 14.30 PRVI IN DRUGI, 14.55 ANNE Z ZELENE DOMAČIJE, KAN. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.20 KRKA IN LJUDJE, DOK. ODD., 18.10 UPS!, KRATKI FILM, 18.25 TONI IN BONI, RIS., 18.30 MUSTI, RIS., 18.35 ČARLI IN LOLA, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.05 DO KONCA IN NAPREJ, SLOV. FILM, 21.30 ŽREBANJE LOTA, 21.45 DRUŽINSKE ZGODBE, 22.45 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.15 KO NAPADE TIGER, IT. NAD., 1.00 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 18.07.1992, 1.30 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 INFOKANAL

NEDELJA, 18.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 7.10 TV PRODAJA, 7.50 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 18.07.1992, 8.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 8.50 MED VALOVI, 9.20 30. SREČANJE TAMBURAŠEV IN MANDOLINISTOV SLOVENIJE, 10.00 CIBICAN POJE IN PLEŠE, 11.30 POLETJE S SELIKOM, NORV. FILM, 12.40 ZDRAVJE V EVROPI, DOK. SER., 13.30 ZIMSKI SPOMINI, ZOI VANCOUVER 2010: HOKEJ NA LEDU, KANADA - ZDA, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJIJI, 18.00 SOBA Z RAZGLEDOM, ANG. FILM, 20.00 RIMSKE KATAKOMBE, DOK. ODD., 20.55 OBISKOVALCI, FR. FILM, 22.45 NA UTRIP SRCA: RUSALKE, 0.05 PODKRALJI, IT. NAD., 0.55 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 19.07.2010, I. SPORED TVS

7.05 UTRIP, 7.15 ZRCALO TEDNA, 7.35 NA ZDRAVJE!, 9.00 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 9.05 MOJSTER MIHA, RIS., 9.15 MARČI HLAČEK, RIS., 9.35 MODRO POLETJE, ŠP. NAD., 10.00 BIBIJI: JEŽ, RIS., 10.10 COFKO COF, RIS., 10.35 MULČKI, OTR. SER., 11.05 NA KRILIH PUSTOLOVŠČINE, DOK. NAN., 11.30 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NAŠI VRTOVOI, DOK. SER., 13.40 POLNOČNI KLUB: SONČENJE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.50 PIKA NOGAVIČKA, RIS., 16.15 BUBA GUBA, LUTK. NAN., 16.35 PODSTREŠJE: GLASBILA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 KLOVN KIRI, RIS., 18.45 PUŠJA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ALEKSANDER MARODIČ: NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST, 20.40 STARŠI V MANJŠINI, ANG. NAD., 21.10 ISTRA SKOZI ČAS: IZVOR IN ODBOJBE GRADIŠČ, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 BENEŠKI FILMSKI FESTIVAL, 23.30

GLASBENI VEČER, 1.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 19.07.1992, 1.50 DNEVNIK, 2.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.55 INFOKANAL

PONEDELJEK, 19.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 7.35 TV PRODAJA, 8.05 SOBOTNO POPOLDNE, 10.45 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 19.07.1992, 11.15 30. SREČANJE TAMBURAŠEV IN MANDOLINISTOV SLOVENIJE, 12.30 SLOVENSKI UTRINKI, 13.00 POSEBNA PONUDBA, 13.20 OSMI DAN, 13.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 14.20 PRVI IN DRUGI, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJIJI, 17.30 TO BO MOJ POKLIC: PEČAR, 18.00 POLLY ADLER, AVST. NAD., 18.45 ROŽNATI PANTER, RIS., 19.00 IZ SOBOTNEGA POPOLDNEVA, 20.00 V SENCI DINOZAVROV, DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.20 SREČNI KONCI, AM. FILM, 0.25 OSEDLANI, AM. FILM, 1.50 V SENCI DINOZAVROV, DOK. SER., 2.45 INFOKANAL

TOREK, 20.07.2010, I. SPORED TVS

6.50 KULTURA, 6.55 ODMEVI, 7.40 NA ZDRAVJE!, 9.00 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 9.05 MOJSTER MIHA, RIS., 9.15 MARČI HLAČEK, RIS., 9.40 MODRO POLETJE, ŠP. NAD., 10.05 BIBIJI, RIS., 10.15 ZLATI PRAH, LUTK. NAN., 10.25 MLADI ZNANSTVENIK JANKO, RIS., 10.40 FELIKSOVA PISMA, RIS., 10.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 11.20 ZGODBE IZ DIVJINE, DOK. NAN., 11.55 DRUŽINSKE ZGODBE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 3 X EKSTREMNO, DOK. FELJTON, 13.40 UMETNI RAJ, 14.05 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 IZGANJALCI VEŠOLJCEV, RIS., 16.15 PROFESOR PUSTOLOVEC, 16.30 POTPLATOPI, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ZGODOVINA ARHITEKTURE, 18.00 NAŠI VRTOVOI, DOK. SER., 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 BACEK JON, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 VRTIČKARJI, TV NAD., 20.55 DRŽAVLJAN A.T., DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 SOJENJE MILOŠEVIČU, DOK. SER., 0.05 PRAVA IDEJA!, 0.30 ZGODOVINA ARHITEKTURE, 1.00 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 20.07.1992, 1.30 DNEVNIK, 2.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.30 INFOKANAL

TOREK, 20.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.20 V PRODAJA, 10.50 DOBER DAN, KOROŠKA, 11.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 20.07.1992, 11.50 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 13.15 SLEDI, 13.40 STUDIO CITY, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJIJI, 18.00 PORTOROŽ ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE V TENISU (Ž), 20.10 NOGOMET, POVRATNA TEKMA DRUGEGA PREDKROGA LIGE PRAVKOV, LUKA KOPEK - DINAMO, 22.05 INTERVJU, AM. FILM, 23.30 SLADKI ČASI, AMERISKI FILM, 1.20 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 21.07.2010, I. SPORED TVS

6.50 KULTURA, 6.55 ODMEVI, 7.40 NA ZDRAVJE!, 9.00 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 9.05 MOJSTER MIHA, RIS., 9.15 MARČI HLAČEK, RIS., 9.40 MODRO POLETJE, ŠP. NAD., 10.05 BIBIJI, RIS., 10.10 OBIŠK V AKVARIJU, 10.15 KOT ATA IN MAMA, OTR. NAN., 10.40 PROFESOR PUSTOLOVEC, 10.55 POTPLATOPI, 11.15 ZGODOVINA ARHITEKTURE, DOK. SER., 11.50 DRŽAVLJAN A.T., DOK. FILM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.35 ALEKSANDER MARODIČ: NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST, 14.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 MAKS IN RUBI, RIS., 16.00 MILAN, RIS., 16.05 MEDVEDEK, RIS., 16.15 POD KLOBUKOM: V STAROST UJETA MLADOST, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ZDRAVJE V EVROPI, DOK. SER., 18.25 BOJAN, RIS., 18.30 LENI IN CIVKA, RIS., 18.35 VRTNI PALČEK PRIMOŽ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.05 ZIMA V VOJNEM ČASU, NIZOZ. FILM, 21.45 ŽREBANJE LOTA, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.15 BREZ REZA: IX. DALAJLAMA TENZIN GYATSO, 23.35 ZDRAVJE V EVROPI, 0.25 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 21.07.1992, 0.50 DNEVNIK, 1.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL

SREDA, 21.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 9.45 TV PRODAJA, 10.15 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 21.07.1992, 10.45 KNJIGA MENE BRIGA, 11.35 GLASBENI VEČER, 12.10 FESTIVAL OKTETOV KRANJ 2010, 14.25 ČRNO BELI ČASI, 14.45 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA: JOŽE VOZNY, 15.50 DAJMO, TRABANT, NEMŠ. FILM, 17.30 PORTOROŽ: ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE V TENISU (Ž), 19.50 PTUJ: KOŠARKA (M), PRIJATELJSKA TEKMA-SLOVENIJA - MAKEDONIJA, 21.55 LUTZ HUEBNER: MARJETKA, STR. 89, TV PRIREDBA PREDSTAVE GLEDALIŠČA PTUJ, 23.40 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.15 RAZUZDANEC, ANG. FILM, 2.10 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 22.07.2010, I. SPORED TVS

6.50 KULTURA 6.55 ODMEVI, 7.40 NA ZDRAVJE!, 9.00 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 9.05 MOJSTER MIHA, RIS., 9.15 MARČI HLAČEK, RIS., 9.40 MODRO POLETJE, ŠP. NAD., 10.10 BIBIJI: MORSKA MAČKA, RIS., 10.15 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 10.40 POD KLOBUKOM: V STAROST UJETA MLADOST, 11.15 BERLIN, BERLIN: DEUX EX MACHINA, NEMŠ. NAN., 11.45 SVETO IN SVET: KAJ SO NEBESA?, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 BIO-EKO-VEGI PROJEKT, TV NAN., 13.55 VRTIČKARJI, TV NAD., 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 VIPO - PUSTOLOVŠČINE LETEČEGA PSA, RIS., 16.00 FIFI IN CVETLIČNIKI: POKAŽI KAJ ZNAŠ, RISANA NAN., 16.10 IZ MESTA NA VAS, DOK. FILM, 16.25 ENAJSTA ŠOLA: KOLIŠČA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 (NE)POMEMBNE STVARI: ZDRAVJE, 18.25 ŽREBANJE DETELJICE, 18.35 BELA, RIS., 18.45 KATKINA ŠOLA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 21.00 HRIBOVSKA SAGA, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OSMI DAN, 23.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 22.07.1992, 0.10 DNEVNIK, 0.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.10 INFOKANAL

ČETRTEK, 22.07.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 9.25 TV PRODAJA, 9.55 BREZ REZA: IX. DALAJLAMA TENZIN GYATSO, 10.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 22.07.1992, 11.20 RIMSKE KATAKOMBE, DOK. ODD., 12.15 V SENCI DINOZAVROV, DOK. SER., 13.10 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 14.10 EVROPSKI MAGAZIN, 14.40 POMAGAJMO SI, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJIJI, 17.30 TO BO MOJ POKLIC, 18.00 PRAVA IDEJA!, 18.25 SLOVENSKI VODNI KROG: POLSKAVA, DOK. NAN., 18.55 DR. WHO: NOVA ZEMLJA, ANG. NAN., 20.00 PORTOROŽ: ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE V TENISU (Ž), 22.00 BRATOVA POROKA, FR.-ŠVIC. FILM, 23.30 PRODAJALKA, AM. FILM, 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

Njegov gosli nigdar več nede igro

Zadnjič sam nika iskala med starimi kejpi, pa so mi v roké prišli kejpi s folklornega festivala v Beltincaj. V sedemdeseti pa osemdeseti lejtaj je na beltinški folklorni festival ojdla folklorna skupina iz Sakalauvec. Mlade je en čas sprvajala Makoš banda. Tej goslarge so vsi iz Sakalauvec ali z Dolenjoga Senika bili. Pa kak sam gledela kej, sam mogla gorpriti, ka od nji več nikoga nejga med nami. Najprva je odišo fudaš Pišta Makoš, odišla sta muzikanta z Dolenjoga Senika, pokojni je že Hacko, steri je na basi igro. Letos so pa v Sakalauvec slobaud vzeli od Jančina Horvátha tó, steri je na gosli vedo veselo pa žalostno tó zašpilati. Mladi smo ga radi meli, ka je vsigdar miren bijo, nej se je čemerijo, če je kaj trbelo dostakrat zašpilati, ka smo mi nej dobro plesali. Bijo je dober človek pa pravi goslar, njemi je samo gnauk trbelo zašpilati ali spopejvati kakšno nauto pa se je pod njegovimi flajsnimi prsti že čula melodija iz goslina. Rad je z nami ojdó, če smo šli kama plesat, vsigdar je veseli bijo. Kak je starejši grato, je njegov gosli tó vse večkrat počivo. Gnauk sam ga srečala pri doktorji, sva se pogučavala, sam ga pitala, če ešče kaj igra z goslinom. Pravo mi je: vej pa volau bi ešče emo, samo prsti me več ne baugajo.

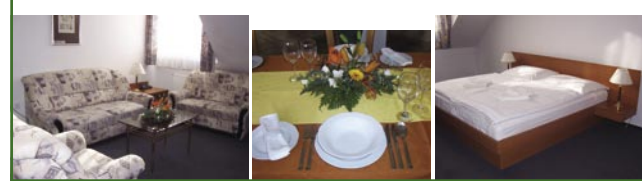

Jančina Horvátha so v vesi tó fejt poštuvali, njina držina je vsigdar poštena pa delavna bila. On je tó dugo-dugo lejt delo v kosinof fabriki, vejmo, ka je tam težko delo bilau, zatok nej čüda, ka je njegvo zdravje že dugo nej takšno bilau, kak bi moglo biti. Na njegvo zadnjo paut ga je sprevodila skurok cejla ves, s tejm so ligde pokazali, ka so ga trno poštuvali.

M. Sukič

Monošter - Szentgotthárd
Gárdonyi u. 1.

Tel.: (+36)94/383-060
E-mail: info@lipahotel.hu
www.lipahotel.hu

Zveza Slovencev na Madžarskem
Novice
Programi, prireditve

*Zveza Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovének Szövetsége*

Zveza Slovencev na Madžarskem

Gardonyijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tiskarna KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357 0000 0000, SWIFT koda: OTPVHUHB